

Regler för gåvor när det finns en god man eller förvaltare

Gåvor från huvudmannens egendom

Huvudregeln är ett förbud för en god man eller förvaltare för att ge bort huvudmannens tillgångar. Undantag kan i vissa fall göras om det är fråga om ”personliga presenter” vars värde inte står i missförhållande till huvudmannens ekonomiska villkor, se 12 kapitlet 14 § föräldrabalken. Det kan exempelvis vara att upprätthålla en tradition huvudmannen sedan tidigare haft av att ge julklappar eller födelsedagspresenter av begränsat värde till barnbarn.

Om huvudmannen förstår vad saken gäller

En huvudman som har god man och förstår vad saken gäller får göra vad hen själv önskar med sina tillgångar. Det är dock viktigt att understryka att en förutsättning för detta är att huvudmannen kan ge uttryck för sin egen vilja och är medveten om vad gåvan innebär. Om det är oklart om huvudmannen förstår vad saken gäller bör ett förnyat läkarintyg inhämtas där det tas ställning till om huvudmannen förstår innebörden av gåvan.

Även i de fall huvudmannen förstår vad saken gäller och önskar ge gåva bör ställföreträdaren inte medverka till andra gåvor än sådana traditionsbundna gåvor som är av ringa värde sett till huvudmannens ekonomi.

Det får under alla omständigheter anses klart olämpligt att en ställföreträdare tar emot gåvor från sin huvudman.

Om huvudmannen inte förstår inte vad saken gäller

Förstår inte huvudmannen vad saken gäller har hen inte rättshandlingsförmågan att ge bort gåvor. Om huvudmannen under den tid hen förstod vad saken gällde brukade ge gåvor i form av födelsedagspresenter och julklappar så kan det i vissa fall vara skäligt att fortsätta med det. Gåvorna ska i sådana fall vara skäliga med hänsyn till huvudmannens ekonomi. Om huvudmannen har en begränsad ekonomi anses det inte rimligt med gåvor. Som god man bör man inte heller skapa nya traditioner av att ge presenter.

Överförmyndaren kan inte lämna samtycke till en gåva om det inte indirekt sker genom uttag från ett spärrat konto. Om någon annan än huvudmannen själv

köper något så behöver naturligtvis kvitto kunna uppvisas i redovisningen till överförmyndaren.

Det får under alla omständigheter anses klart olämpligt att en ställföreträdare tar emot gåvor från sin huvudman.

Gåvor till huvudmannen

Överförmyndarens samtycke krävs bara vid mottagande av gåvor där speciella formkrav ska uppfyllas. Det innebär att huvudmannen kan ta emot penninggåvor utan något särskilt samtycke från överförmyndaren. Överförmyndarens samtycke krävs däremot vid mottagande av bostadsrätt, fastighet eller tomträtt.

I samband med att en huvudman tar emot en gåva kan också andra rättshandlingar aktualiseras som kräver överförmyndarens samtycke. Det kan röra sig om att huvudmannen ska överta betalningsansvar, pantsätta egendom eller utfärda en revers till givaren.